Ч. 85. Львів, неділя дня 13. (26.) цьвітня 1908. Річник XII.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . 5 кор.
на місяць . . . 1·70 кор.
За границею:
на цілий рік . 16 рублів або 36 франків
на пів року . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о $5\frac{1}{2}$ год. пополудни.

Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Херунщини). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Христос воскресе!

(+) Отсими словами св. Церкви, котрі з веселими звуками дзвонів несуть ся по всій нашій земли, як далеко і широко гомонить наша мова, витаємо всіх наших земляків. Як заповів божественний Спаситель своє сьвітле воскресенє, так і сповнив ся сей заповіт Єго і дав нам тим самим вічне житє.

Сьвіт Сонця стопив леди неправди, пересудів і лжевіря, ненависти і ворогованя людий против себе, а наука божественного Спасителя засіяла надію на вічну щасливість, що зійшла посівом Нового Завіта.

Христос воскресе! — несе ся могутним гомоном ся величпа пісня по всім широкім сьвіті, відбиває ся голосним відгомоном і по Україні-Руси! Міліони вірних руских грудий бігом тисячки літ повтаряють сю пісню з радостю, вірою, надією і любовою неменшою від Мироносців і Христових Апостолів! І той Нарід, за котрого гріхи також страдав і протерпів хрестну смерть божественний Спаситель, взносить своєї молитви до Верхотворця, сподіваючи ся воскресеня до свободи, волі і щасливого житя.

Розпятий на хресті Спаситель, приняв на себе гріхи всего сьвіта, приняв їх і за наш нарід, умер і за него на хресті, але на хресті прощав своїм гнобителям і розпинателям і лишив величний заповіт: „Любіть ворогів ваших!“

Якаж се взнесла наука божественного Спасителя, який взнеслий приклад любви лишив нам Христос! Яким же низким і мерзенним супроти сеї взнеслої заповіди стає мниме народолюбство основане на ненависти і ворогованю супроти другого?! От сей заповіт божественного Спасителя, се та кріпка і несхитна підвалина, на якій можна оперти справдешнє народолюбство, що може довести до щасливого житя людий і народів.

Не умер наш нарід мимо тяжкої, вікової неволі, відживає він до нового житя по всяких злигоднях. Одначе на нашім народі тяжить ще много гріхів, много старих і поганих налогів, багато всяких хиб, які стають перепоною в єго народно-культурнім розвитку, в справдешнім воскресеню до нового щасливого житя. Скількож невірства, скілько неправди, скілько зависти і ненависти наповняє серця тих міліонів і стає перепоною до щастя! Отсї народні пороки треба змити, щоби сподобити ся до вічної щасливости, воскреснути до нового житя, щоби діждати ся сего вічного мира, сеї великої милости, яку нам заповідав божественний Спаситель. Трудолюбіє основане на братолюбію, праця народна і саможертва огріта любовою не лише брата але кождого ближнього, по заповіту божественного Спасителя, може довести до щастя тут на земли і до вічної щасливости. А коли наші змаганя не вінчають ся успіхами, коли ми ледво двигнувши ся троха з занепаду, падаємо на ново, то причиною сего ті наші народні пороки, з яких ми ще не визволили ся.

»Христос воскресе!« співає радісно весь наш нарід, славить воскресенє Христове тут на земли, як ангели оспівують на небі. Алеж так само молимо божественного Спасителя »і нас на земли сподоби чистим серцем Тебе оспівонати і славити“. Отсе дорога до справдешнього воскресеня народного! Чисті і непорочні серця, перепяті вірою, любовю і надією можуть принести і для нашого народу щасливість, а праця виконувана людьми чистого серця, з вірою і любовю не може остати без успіху. Тимто витаючи наших земляків величною піснию „Христос воскресе!“ бажаємо заразом обнови сердець тих міліонів заповітом божественного Спасителя, а тоді настане і для нас мир і велика милість та щасливість і тоді справді непорочними устами залунає в нашім народі пісня:

Христос воскресе!

Ексц. Митрополит про атентат.

В велику пятницю, в день, в якім Христос своєю смертию на кресті запечатав тайну спасеня людского роду, в якім пролито невинну кров великого Учителя, що проповідував любов, велику і сьвяту любов до ближнього, — промовив Ексц. Митрополит, щоби висказати свій погляд на страшну подію, яка звершила ся перед двома неділями.

Хоть сипали ся погрози з уст подражненої польскої суспільности, хоть польска преса цілком недвозначно передавала сї погрози і підозріваня своїй публиці — Ексц. Митрополит погроз не злякав ся а перервавши лїченє, вернув до Львова, щоби станути серед свого духовного стада і проговорити до него словами щирими, теплими, що плили з глубини серця, словами перестороги і поученя, як треба служити народній справі, словами глубокого привязаня для руского народа, якому Ексц. Митрополит служить всїми своїми силами.

А розпочав свою проповідь Князь Церкви від чисто духовної науки про гріх і про потребу покути не лише за свої гріхи, але й за гріхи ближних. На питане: чому? відповів Ексц. Шептицкий:

Як мара насуває ся нам всім перед очи злочин поповнений перед двома тижнями. Місто наше, ціла наша суспільність, були сьвідками мерзенного злочину і предметом загального, страшного згіршеня. Чоловік, котрий з імени лишень був християнином, допустив ся страшного морду на найвисшім представителю сьвітскої власти в нашім краю. В непонятнім заслїпленю відважив ся здоптати Божий закон, ту найважнїйшу з Божих заповідий „не убий“ і поляла ся кров неповинна чоловіка, що в послідній хвили ще дав взнеслий примір християньских пересьвідчень, і заплакала вдовиця і слези сиріт поляли ся. Публичний злочин мусить бути публично осуджений. Мусить викликати серед християн рішучий, енерґічний протест, протест обуреня і відрази против такого зневаженя сьвятости Божого закону. Але на нас лежить особлившим способом обовязок напятнувати поповнений злочин, бо той, котрий єго допустив ся, думав в заслїпленю своїм, що так послужить народній справі.

На Бога — так не єсть! Злочинами не служить ся народови, — злочин, поповнений в імени патриотизму єсть злочином не лишень перед Богом, але против власної суспільности, єсть злочином против вітчини. Бо само зіставленє морду зі сьвятим і взнеслим понятєм праці для народної справи, видає ся, що ту справу саму брукає і в болото пхає. Доси справа нашого народного відродженя не була ані раз сплямлена кровю. Днесь з роздертим серцем видимо пляму крови на білій одежи любови вітчини, і кождий, що любить вітчину, що для справи народної хоче працювати, що для неї хоче посьвятити свою працю, своє житє, мусить ту пляму стирати або словами або радше ділами виказати, що кров не обризкала нашої білої одежи, що між справою народною а поповненим злочином не було і нема нїчого спільного, що ті понятя можуть бути злучені лишень в хоробливій мисли нещасного, котрий злочину допустив ся.

Єсли проте з обуренєм і з відразою осуджуємо кровавий чин яко християни, то особлившим способом яко Русини, мусимо піднести як найголоснїйший протест против самої гадки, що можна сьвятій справі народній служити заплямленими руками. — Ні — ні, на Бога ні! Народови служить ся любовою, працею, пожертвованєм, народови служить ся сьвятостию, чеснотою, а далеко від тої праці най стоять ті, що єї в безодню крови і болота пхають. Протест обуреня і відрази і з нашої сторони мусить бути тим сильнїйшим, тим голоснїйшим, тим загальнїйшим, чим більше в противнім случаю ми мали би бути наражені на то страшне небезпеченьство, що декому з нашої молодежи злочин може видати ся геройством.

На Бога — видїти злочин оточений авреолею сьвятости — се гадка, котрої

не знесе жаден християнин, жаден чоловік культури. На Бога, се був би біль, котрого би не переніс жаден з нас.

А то небезпеченьство дійсно грозить; грозить для того, бо в наших часах чим раз більше на жаль людий, котрі в політиці хотять бути вільні від християньскої етики, а від відкинення всякого морального закона — лишень оден крок — крок над пропастию. Небезпеченьство грозить і для того, бо нечисленними суть ті, що сьміло і отверто уміють заступити ся за Божий закон, за сьвяту віру. Люди боять ся осудити зло там, де покаже ся зі страху, щоби осуджуючи зло, не наразити ся на закид непатриотизму. Так якби колинебудь яке небудь зло могло чистій і сьвятій справі служити. Так як би не було як раз першим і найважнійшим обовязком горожанина голосно пятнувати всяке зло, хотяй би лише длятого, що справі народній шкодить. Небезпеченьство грозить і длятого, що загальна опінія нам противної преси, кидаючи на цілий нарід відвічальність за злочин одного, стає ся для наших покусою боронення, солідаризованя ся зі злочином. Ми виділи, як жажда пімсти звертала ся з сліпими проявами самоволі против тих, котрі найдальше стояли від всякого можливого підозріня, що злочин боронять. Небезпеченьство грозить, бо впливи противної нам опінії могли би пхнути органи власти до несправедливих репресий, котрі би як кожда несправедливість потягла за собою як раз більші замотаня і так вже трудного положеня.

У всїх болях і трудностях хвилї прибігаймо тут до Христа — і у Гроба Нашого Спасителя просім о поміч божественної Єго благодати і поручаючи Єго любови і милосердию всї наші справи, віддаймо в Єго руки керму корабля, що серед бурливих филь житя поведе нас у лучшу будучність. Зложім у Єго пресьвялого Гроба торжественну обітницю, що Єго сьвяте евангеліе і Єго сьвятий Закон не перестануть бути і для нас провідним сьвітлом в нашім житю приватнім в житю родиннім, суспільнім і народнім. А Ти Христе — Спасителю, прийми і благослови тих, що у Твого Гроба хотять зачерпнути сьвітло любови і надії. — Амінь.

Сьвідчив ся цигак своїми дїтьми.

(X) Оттак само поступає і „Ґалїчанїн“. Єсть у него давно вже вироблена метода поборюваня самостійного і окремішного национально-культурного розвитку руского народа. Тайні і явні доноси є звичайним єго ремеслом, перекручуваня, клевети на все, що єго обєдинительній роботі стає в дорозї, є на дневний черзї, бож держить ся вірно засади: calumiare audacter, semper aliquit haeret Але щоби від себе відвернути підозр, письмаки московскої аґенції львівскої здавна удержували зносини з репортерами шовіністичних польских дневників львівских і ті москвофільскі зазулині яйця зношені до польских редакций вилягали ся передовсїм в польских дневниках (особливож в Dziennik-у Polsk im а відтак і в Gazet-ї Nar.) а потім сї зазулинята перелїтали до свого питомого гнїздочка, до „Ґалїчанїна“.

»Ґалїчанїн« сповняв за весь час свого єствованя вельми ревно службу „для асобих поручений“ всяких Новіцких, Мирославів Добрянских, Побєдоносцевих і Благотворітельних Обществ, одначе в сїм іменно роцї наспіли для него горячі жнива.

Ось передвчера навели ми виїмки з нікчемної статї Dziennika Polsk-ого п. з. „Treść ukrainizmu“, а вчера виїмки з статї Gazety Nar. п. з. »Geneza ukraińców«. Обидві они зачерпнені з каламутної москвофільскої калюжі, а ми виказали, скілько там нікчемної злоби, скілько неправди і клевети, скілько накручуваня і перекручуваня, видуманого вельми хитро, щоби лише плюгавити змаганя руского (українсько-руского) народа до самостійного і окремішного розвитку, навпаки змаганю наших москвичів, котрі бажалиб потонути з усїм нашим народом в широкім московскім морі.

Скоро лише появили ся сї плюгані статї в Dziennik-у Polsk. і в Gaz. Nar. поквапив ся „Ґалїчанїн“ зараз перепечатати їх в цїлости яко докази „пробужденія трезвих (?!) воззрѣній!? з додатком свого славословія.

І на сї клевети, на сї накручуваня покликує ся »Ґалїчанїн« як на історичний материял!! Ось що пише він в ч. 84:

»На столбцахъ русской печати много писалось о значеніи украинскаго вопроса, о цѣляхъ и стремленіяхъ этого движенія, о возникновеніи его и обстоятельствахъ, среди которыхъ послѣдовало его нарожденіе. Этотъ вопросъ разработанъ (!) у насъ уже довольно обстоятельно, такъ что будущіе историки (!) будутъ могли найти много существеннаго матеріала (?!) для надлежащей (?) оцѣнки характера его движенія и его стоимости. Голосу нашего здраваго (?!) суда не хотѣли однако внимать, наши предостереженія (доноси!) принимались съ пренебрежительной улыбкой. Нынѣ мы переживаемъ интересную минуту и всѣ наши утвержденія, высказанныя въ теченіе десятковъ лѣтъ на-счетъ нравственной стоимости украинизма, удостовѣрены на основаніи неопровержимыхъ (!?) фактовъ. На столбцахъ польской печати мы читаемъ нынѣ то, что у насъ давно было отмѣчено; однако тогда не хотѣли обращать вниманія на то, что у насъ отмѣчалось« (очевидно, бо з тої каламутної калюжі зачерпнено ті замітки!)

А дальше з вдяки, що сї польскі часописи так щедро покористували ся москвофільскими видумками і клеватами, курить „Ґалїчанїн“ кадила на їх адресу і пише ось що:

»Голосъ польскаго общественнаго мнѣнія относительно украинскаго вопроса, имѣющаго столь громадное (!) значеніе для исторіи (!) русскаго народа, считаемъ чрезвычайно важнымъ моментомъ (очивидно сподївають ся підлїзти тим способом в гору!) и потому не можемъ не знакомить нашихъ читателей съ ходомъ эволюціи этого мнѣнія, особенно въ такую важную минуту, какъ нынѣшняя. Регистр руя эти проявленія происходящей перемѣны, мы даемъ нашимъ читателямъ много любопытнаго даже историческаго (?!) матеріала, который для младшихъ членовъ нашего общества можетъ составлять до нѣкоторой степени новость«.

А перепечатавши майже в цїлости con amore статю Gaz. Narodow-ої, кінчить він такою заміткою:

»Это были-бы главнѣйшія выдержки изъ этой весьма знаменительной статьи. Матеріалъ, здѣсь затронутый, не представляетъ для насъ, конечно, ничего новаго, это все давно извѣстныя вещи, (очивидно, бо цїлі річники »Ґалїчанїна« переповнені таким „історичним материялом“), но сегодня онѣ получаютъ удостовѣреніе (отже сей »історичний материял« до того леґалїзований Dziennik-ом і Gazet ою Nar.«!) отъ тѣхъ, которые считаются одними изъ творцевъ и покровителей украинскаго движенія. Цѣль и значеніе этого движенія опредѣлены съ такою ясностью(!) и подробностью(!) такъ нельзя лучше(!!) Сегодня видятъ поляки, что они здѣсь были орудіемъ в рукахъ третьяго и что собственно работали только pour roi de Prusse, между-тѣмъ когда они мечтали, что работаютъ въ пользу своей національно-исторической идеи“.

Ми вже висловили свій погляд про сей „історичний материял“, нинї покличемо ся хиба на народну приповідку: »Правда всюди нївечить ся, а все таки визначить ся«. »Брехнею сьвіт перейдеш, та назад не вернеш ся«.

І ми певні, що правда мимо всїх клевет таки найде колись признанє.

Полїтичний огляд.

Австро-Угорщина.

З нагоди ювілейного року 60-лїтного володарства цїсаря Франц Йосифа буде Відень місцем сьвітлих сьвяткований. Окрім величавого походу, що дня 11. червня виведе величний образ австрийскої історії перед очима монархи окруженого кількасот тисячним народом, відбуде ся дня 7 мая зїзд нїмецких князїв під проводом цїсарскої пари нїмецкої. Проґрама сего чолобитного зїзду нїмецких князїв вже уложена в усїх подробиностях в порозуміню між австрийским а нїмецким двором. Сей зїзд буде нагадувати памятний віденьский конґрес з 1815 р., на котрий зібрали ся у Видни европейскі володарі. Всякі отже не тілько полїтичні сумніви усунули ся на бік, але і здоровлє монарха поправило ся під впливом здорового весняного воздуха в Шенбруні так, що цїсар буде міг вповні відповісти незвичайним обовязкам репрезентацийним сеї незвичайної хвилї. Подрібности принятя нїмецких князїв на цїсарскім дворі ще не усталені наконечно, одначе нема сумніву, що цїсар буде окружений не лише мужескими але й женьскими членами Габсбурскої династиї, позаяк на тім чолобитнім принятю буде також нїмецка цїсарева. Се величне торжество вяже ся своїм значінєм участию нашого монарха з сучасним проголошенєм повнолїтности нїмецкого наслїдника престола Фридрика Вільгельма в Берлїнї і неперечно обидва торжества причинять ся до ще тїснїйшої приязни обидвох могутних держав середної Европи.

Справа проф. Вармунда, котрий тепер знов видав нову брошуру і ще з більшим завзятєм виступає проти основ катол. Церкви, викликує незвичайне зворушене в катол. кругах особливе в широких верствах католицкого населеня Тиролю. Оповіщене прибите на чорній таблицї в унїверситетї інсбруцкім, що він по скіньченю відпустки почне в маю дальші виклади на унїверситетї, уважають в катол. кругах населеня Тиролю новим визивом. Підчас сьвят великодних відбули ся в Бріксен і в иньших місцевостях Тиролю численні народні віча, котрі рішучо домагають ся усуненя Вармунда з катедри. Христ. суспільники домагають ся крім того рішучого скликаня тирольского сойму хоч би на два днї перед почином сесиї держ. ради і там піднесли би очивидно також сю справу. Отсе сьвідчить неперечно про велике зворушенє в краю і може довести до вельми немилих подій. Правительство імовірно маловажить сї прояви, коли відносить ся доволї рівнодушно до сеї справи.

Маєва сесия делеґацийна, до якої зобовязали ся бар. Еренталь і міністер Шенайх, щоби на нїй перевести підвисшенє військових плат, все ще в невности, а ударемленє сего довело би

до грізного державного пересиленя. Ми вже звіщали, що Мадяри мимо опору починають склонювати ся до порозуміня. Се потверджує також донесенє W. Allg. Ztg, що з міродатних кругах на Угорщині почали ся переговори, щоби дійсно довести до бажаного Короною і спільним міністерством підвисшення військових плат. Се порозумінє має основувати ся на слідуючих підставах. Підвисшенє входить в житє з 1. січня 1909 а іменно з діланнєм в зад на другу половину 1908 року. На покритє сего видатку потрібно $1\frac{1}{2}$ міліона корон, а се має бути придбане з ощадностий в инших розділах буджету міністерства війни, так що в сім році справа підвисшення плат не була би значним обтяженєм буджету.

В сій справі подає оден з членів христ. сусп. сторонництва в Korresp. Austria вельми знаменну і поважну відозву до політ. кругів австрийских, з котрої отсе наводимо: „Італія має 2 міліярдовий буджет, а більше як $\frac{1}{4}$ з того спотребовує на війско і воєнні приготовленя. Презенцийне число італ. війска далеко перевисшило таке число австрийского. Італійска фльота трички сильнійша від австрийскої а над Адриєю будує Італія нову воєнну пристань. В Боснії розвельможнила ся великосербска пропаґанда, справедшне революцийне огнище, підсичуване неперечно з Сербії. Чорногора збройть ся також і глядить підмоги в Росиї. А тимчасом в Австриї не лише розвиток армії, але навіть її єствованє підорване. Угорщина від двох літ не ухвалила побору новобранців. Канони і гавбиці не мають потрібної прислуги, яку перед кількома роками ухвалено в Австриї, бо Угорщина на се не згодила ся, офіцирам не ухвалено підвисшення плат, котрими булиб зрівнані з італійскими, бо сего не хоче Угорщина. Італія будує пограничні кріпости на цілій лінії австрийскій, в Австриї помножують пограничні залоги. Вистаченю війска в Австриї опирають ся Мадяри і социялісти.

Видавані останними роками особливо в пограничних краях, головно в Далмациї, Істриї, півден. Тиролю великі квоти на економічні інвестиції мають ясне призначенє. Ясне є признанє будови санджакскої зелізниці і дальматиньского шляху, а ще яснійша ціль торгових договорів з Балканьскими державами. Відчувають се в Австриї, що буде се злочином супроти уоруження Італії не допустити у вистачуваню війска і задлятого є намаганє, щоби з витвореного Угорщиною примусового положення видобути її бічним виходом. Таке положенє є невиносиме і ясно як сонце, що наближаємо ся в найкоротшім часі до острого спору з Угорщиною і до катастрофи.

Силу Австриї становить сегодня приязнь Німеччини. Одначе сю силу підриває змаганє Анґлії, щоби впровадити Росию на Балкан, і змаганє Франциї до піддержування Італії. Замір австр. правительства, щоби помноженєм кравової оборони утворити потрібне доповненє артилерийского війска, є супроти того положеня нужденним половичним середником, з якого наш сусід лише посьміхує ся. Італійці уживають давно вже в школах в Льомбардиї мап, в котрих б дуча Італія зазначена бажаною границею fino al Brenner. Вся молода Італія не знає сегодня иншої границі. Се познаки, котрі повинен огненним письмом мати перед очима кождий політик і всякий, що має одвічальність за долю сеї держави. Коли сего не буде, може нам довести ся подібна пригода, яка постигла велику російску державу на причуд всего сьвіта супроти малої Японії...“

З угорских кругів політичних запевняють знов, що независимці будуть вправді обставати за тим, щоби делєґация не занимала ся в маю військовими платами, одначе глядять заразом виходу, щоби не доводити до острого пересиленя. Сподівають ся в тих кругах, що після всякої імовірности делєґация в осені ухвалить підвисшенє плат військових за 1909, одначе без діланя в зад на р. 1908. Независимці вдоволять ся успіхом двократного відрочення підвисшення плат. З того самого жерела угорского запевняють, що з нагоди поновного відрочуваня справи на осінь міродатні круги не будуть доводити до пересиленя.

З Віднян зно в звіщають, що наколи до 30. цьвітня не дійде до порозуміня, тоді Коронна Рада, що збирає ся в перших днях мая, ухвалить скликати делєґациї.

Тимчасом дневник угорских людовців Alkotmany висловлює ся, що не треба справи оцінювати так трагічно, бо она не доведе до пересиленя. Політика є наукою компромісів і в тім случаю маємо причутє компромісів. Як не зберуть ся делєґациї в маю, то зберуть ся в осени. А колиб підвисшено плати аж 1909, то монарх повинен потрібні за 1908. три міліони корон велїти виплатити з титулу ювілейної ремунерациї, чим були би тут (в Угорщині) вдоволені независимці, а там христ. суспільники.

Дневник независимців Egyetertes виступив у великоднім числї з низкими напастями прсти наслїдника престола і назвав єго ворогом Угорщини і загадкою, котрої відгадка може випасти лише сумно для Угорщини. Alkotmany відповідає на се, що все те прямо не правда, що дневники независимців жиють лише обидами і напастями.

Социялдемократ. конґрес в Будапешті, про котрий ми вчера згадували, ухвалив рішучу резолюцию, в котрій вказав на умисне проволіканє виборчої реформи коаліцийним правительством і назвав се поступованє ясно обдуманим замахом на інтереси робучих міліонів в краю. Крім того зазначив конґрес в сій резолюциї, що ся підозріня проволока є фальнованєм виборчого права і змагає до того, щоби замісць загального тайного, рівного і в кождій громаді виконуваного права виборчого впровадити множне право виборче, заострене явним голосованєм, котре виявило все зіпсутє нинішньої соймової більшости. Конґрес заповів супроти того загальний політичний страйк.

Заграниця.

Провідник октобристів в думі, Ґучков, висловив недавно перед одним петербурским дневникарем цікавий погляд: Дума не є місцем, яке сприяло би успішній розвязці національних питань. Сам штаб третьої думи з гори вже віщує безуспішність всяких змагань в тім напрямі, а між тими також розвязки польского питаня. Одинокою дорогою для Поляків по думці Ґучкова, є зближенє до правительства, без котрого піддержки ані дума ані держ. рада не ухвалять внесення що до польских домагань. На замітку редактора »Рѣчи«, що ся рада стає в суперечности з засадами конст. устрою, відповів Ґучков, що говорить не яко теоретик, але яко практичний політик. На иншім становищі станув презес польск. кола Дмовский. Коли єго зачіпив дневникар про сю розмову, відповів рішучо: „Хотять нас провадити до Каноси! Сего не буде!“

В справі македоньскій безнастанно пересилають собі европ. держави всякі ноти. Одначе є ще в сій справі одна необчислима потуга, яка також впливає сильно на долю краю. Се так звана »внутрішня орґанізация македоньска«, а властиво тайний революцийний комітет, зложений з Болгар македоньских і з князівства, що змагає до злуки Македонії з Болгариєю, дорогою оружного повстаня. В маніфесті оповіщеним сим комітетом сказано, що австрийско-росийска угода в Мірцштеґу збанкрутовала, а теперішня діяльність держав в македон. справі розстрілена. Для того Македонці повинні числити на власні сили а комітет вишле інструкторів воєнних, щоби приготовили населенє до повстаня. Вибухне в пригідній хвилї, а тепер треба берегти спокій і не розпочинати боротьби з турецкими військами. Европа — своє, Турєччина своє, а Македонія своє.

В Портуґалії недавно зроблено заговор на житє нового короля, одначе заздалегідь єго викрито і ударемнено. Замах мав бути виконаний в день відкритя парляменту. З републик. сторонництва многих увязнено. На день відкритя парляменту предприняло всякі міри обачности, сконсиґновано війско, а дорога до парляменту мала бути обставлена трема полками. Королеви приготовлено повіз критий панцирний, котрий мав ескортувати цілий полк їзди. Републиканьскі дневники остерігають перед строгими мірами, бо Портуґалія може дожити такої долї, як францускa монархія.

Наперско-росийскій границї положенє вельми грізне. Число т. зв. перских розбишак (повстанців) доходить до 3 500, супроти котрих висланї відділи росийск. козаків і артилерії показали ся слабими. Росийске війско втратило 75 жовнірів. На воєнній раді в Тифлісі постановлено вислати нові війска через Ерівань до Єлисаветполя. Росийск. міністер загран. справ вислав рішуче представлення до перского правительства в Тегерані. Курди знищили телеґрафічну злуку з Персиєю, а торговельний рух перерваний майже зовсім.

Анатоль Вахнянин.

Листи до Пантелеймона Куліша

пис. в р. 1869.

Подав

Кирило Студинський.

Про зносини з Кулішем подав пок. Анатоль Вахнянин у своїх „Споминах з житя“ (відбитка стр. 103—5) отсї вістки:

„Сейчас по приїздї моїм до Львова (в вересни 1868 р.) обняв я редакцию „Правди“, яку підписував до кінця 1868 р. академик Микита. (Він мав вже понад 24 лїт в „Громадї“ — прочі були ще молоденькі). „Правда“ стала виходити як літературний тижденник вже в 1867 році під редакциєю Лукашевича, а по році під редакциєю Партицького, якого Strohmann-ом був згаданий Микита. Був се орґан не лише галицьких народовців, а інтересували ся сим видавництвом і Українці наші, іменно Пант. Куліш і Білозерський з Варшави. Колиж я переняв редакцию, тоді намірено орґан сей розширити і в тій цїли з'їхав я з Кулїшем і єго женою в Кракові якраз на Йорданські сьвята. З Кулїшем уложив ся я так, що він буде присилати материяли до друку з України, а ми будемо усе порядкувати та старати ся о передплатників. Рік 1868 почав ся друком »Домонтаря« Кулїшевої (Ганни Барвінок), почім містив я повість Нечуя Левицького »Причепа«. Кулїш поїхав з Кракова до Італії, сидів якийсь час у Фльоренції, а відтак перенїс ся до Відня, де через

Мих. Подолинського та Пулюя впливав корисно на Січовиків. З Кулїшем переписував ся я правильно раз, або двічи в тиждень. Небавом стали ми як додаток до „Правди“ видавати і „Пентатевха Мойсеєвого“ та заходив ся я і біля „Псалтира“ Кулїшевого. Бувало, що в оден тиждень замість одного аркуша видано два і півтретя. Куліш обіцяв ся на все те присилати гроші, але у тім згляді був він дуже неточний. Фінансові клопоти мучили мене. Ставропиґія, де печатала ся „Правда“, впоминала ся гроший за кожде число з окрема, а з передплати самої сего гроша не було. Нераз і арештовано нам число, доки не придбали ми гроша на викуп. Я писав і писав до Кулїша, та не міг діждати ся грошевої присилки. Через те заквасили ся наші дружні відносини дуже і виправдали ся слова Кулїшихи, які она сказала до мене в Кракові: „Я вас жалую, бо Ви з моїм чоловіком не довго видержите“. Друковало ся богато, а гроший не було. А додам, що для контролї я не вів сам адмінїстрациї, а зложив єї з академиків. Тодї я і розійшов ся з Кулїшем. Він звернув менї всї мої листи, а я звернув цїлу єго переписку зі мною“.

Я нарочно навів цїле оповіданє пок. Анатоля Вахнянина, бо воно вияснює нам, чому між ним а Кулїшем вже по роцї знакомства перервали ся зносини і в який спосіб листи пок. Вахнянина опинили ся в наших руках. Анатоль Вахнянин розказував менї, що з Кулїшем з'їхав ся в Кракові в „Grand-Hotel-ю“, де останний замешкав. Приїхав сюди Вахнянин, криючись перед львівською громадою, яка тайни не уміла додержувати а всякий розголос про Кулїша був тодї не пожаданий. Про подорож Вахнянина до Кракова знав одинокий Омелян Партицький. Таке саме incognito мусїв з конечности задержати Вахнянин в Кракові, бо на таблицї в ›Grand-Hotel-ю‹ стрінув між прізвищами гостий імя інспектора Черкавського. Тому вписав ся він на листї гостий як Ванкович, а щоби не пропустити в ґімназиї науки, найблизшої ночи повернув до Львова, забавивши в Кракові всего 12 годин.

Після сеї стрічи з Кулїшем, яка відбула ся дня 18. сїчня 1869 року, почала ся між ними широка переписка. Хиба може не стрінув Кулїш в житю чоловіка, щоби писав до него так частї і так широкі листи, як пок. Вахнянин. А однак вже після перших листів можна було перевидїти, що кореспонденция між сими двома людьми не потребає довго. Кулїш не хотїв сего зрозуміти, що Вахнянин на оден, або другий його лист, чи то з причини недуги в дома, чи то задля службових занять сейчас відповісти не міг. Навіть, коли почта не поспішила ся з доставою відповіди, (яка прим. до Фльоренциї могла наспіти доперва 5-го дня), Кулїш брав се на рахунок Вахнянина і в однім з перших листів назвав за се львівську громаду ›нїмецько-ляцько-русинською ордою‹, против чого Вахнянин був зневолений дуже рішучо застеречи ся (лист VIII). Кулїш був нетерплячкою, автократом, якому здавало ся, що кождий чоловік, з яким він стріне ся, мусить бути на його виключні услуги.

Кулїш не хотїв сего зрозуміти, що безкорисне редаґованє „Правди“ давало богато роботи. Безіменні твори українських письменників, для обереженя їх перед денунцияциями москвофілів, треба було переписувати, а крім сего являло ся конечностию, переробити основно чимало з лїтературних починів галицьких авторів [1]). Не згадуємо вже про те, що Вахнянин, як редактор „Правди“, зневолений був реаґувати на цїлий ряд напастий вимірених против українського, громадянського руху, реєструвати вістки, що відносили ся до культурного житя Русинів і Славянщини, кореспондувати зі співробітниками „Правди“, пильнувати всяких технїчних, друкарських робіт та брати живу участь в просьвітній орґанїзациї руського народа в Галичинї, якої був ініцийатором.

Найменша похибка в друку, нераз редактором не завинена, подражнювала Кулїша сильно, а свому гнївови давав він часто вислів в листах до Вахнянина і Володимира Барвінського [2]). Через се, як розказував менї пок. Вахнянин, листи Кулїша писані до него, були мало цїкаві. В останних, або вичислював Кулїш друкарські похибки, або велїв висилати книжки з коробки, зложеної у Вахнянина, або й нетерпеливив ся, що листи до него не приходять, або лаяв Партицького за те, що не відписував на листи [3]), або й запитував про стан справ, які поручив йому поладнати Кулїш в Кракові. Та мимо всего можна жалувати, що пок. Вахнянинови не впало на гадку, перед відсилкою скопіювати листи Кулїша, про яких зміст дізнаємо ся вправдї з відповідий Вахнянина, які однак Кулїшевих ориґіналів нам не заступлять. З оповіданя пок. Вахнянина знаю дальше, що на покритє друку ›Правди‹ „Пентатевха“ і „Псалтиря“ мусїв з часта забирати невеличкі, домашні ощадности, яких Кулїш довго не звертав. Подражнений сим Вахнянин загрозив в листї Кулїшеви судом (лист сей задержав Кулїш у себе) і в наслїдок сего прийшло між ними до зірваня зносин і до взаїмного звороту листів. Завинені Вахнянинови гроші відослав опісля Кулїш на руки нового редактора „Правди“, Володимира Барвінського. А що Кулїш належав до недовірчивих і крайно пристрасних людий, тож не пощадив Вахнянина і накинув ся на него в листї до Володимира Барвінського поганою лайкою і посудив його о розтрату гроша [4]). Сеж був не перший і не останний чоловік, з яким Кулїш у своїй не повздержности і дражливости в такий спосіб розплатив ся [5]).

Всїх листів Вахнянина до Кулїша задержало ся 24. Всї вони нумеровані самим Вахнянином. Четвертий з ряду лист пропав на почтї і до рук Кулїша не дійшов. Короткий зміст його подав в друге Вахнянин на початку 10. листу. Лише один, невеличкий лист Вахнянина ненумерований, що я в передруку зазначую. Недостає також листу XVII, хоть менї здаєсь, що тут зайшла похибка в нумерациї і такого (XVII) листу взагалї не було. Таке виходило би з контексту инших листів. Листи Вахнянина, писані як всї його твори незвичайно живо. В них обговорює він з одної сторони всякі справи звязані з редакцию ›Правди‹ і з виданєм сьвятого письма, з другої, що для нас інтереснїйше, подає вістки про всякі орудки, які йому Кулїш поручав. А орудки сї були не малої ваги. Кулїш жадав від Вахнянина ще в Кракові, щоби він подбав про заложенє приватної школи, зглядно пенсіона для дївчат, в якім они могли би побирати науку в материнїй українській мові. Справа ся розбила ся тому, бо властительки готових пансіонів Енґельсберґерівна чи Гіммельсберґерівна і Шірмерівна не згодили ся на те, щоби їх заклади перемінити на руський пансіон (листи I, XI, XII), а Русинка Сосновська, що могла була повести такий пансіон, а яку манили в подібних цїлях еп. Куземський до Холму і Сакраментки до Львова, вступила остаточно до монастиря (листи XIII, XIV і XV). Поручав також в р. 1869 Кулїш Вахнянинови, щоби він підготовив дорогу до видаваня у Віднї двічи в тиждень нїмецької часописи, яка мала би на метї інформувати Европу про Украйну і Галичину. І сеї справи не можна було тодї перевести головно для браку людий, спосібних до такої роботи. Вахнянин радив Кулїшеви, для оминеня кавциї в квоті 6.000 злр., видавати нїмецьку часопись лише раз в місяць, а натомість зобовязати ся за гроші ›Die Zukunft‹ у Віднї, щоби вона заступала також, побіч инших Славян, інтереси України. Виданю нїмецької часописи противив ся головно кошовий „Січи“ Михайло Подолинський, який в її успіх не вірив. Він радив лише видавати про важнїйші події нїмецькі брошури, а головну вагу клав на те, щоби почати в Галичинї друк політичної часописи (листи III, VI, VII, IX).

Хотьби лише з сих двох справ видно, з якого широкого становиска глядїв Кулїш на українську справу.

Здаючи звіт з орудок Кулїша, Вахнянин доторкав ся ріжних, инших справ політичного змісту, причім прегарно ілюстрував почини українського, громадянського житя у Львові. Заходи молодих громадян в цїли приєднаня для української справи молодежи в ґімназиї, і їх боротьбу з Дідицьким і москвофільством взагалї, ворожі відносини митрополита Литвиновича і крил. Петрушевича до видання св. Письма в народній мові, орґанїзацийну працю товариства „Просьвіта“, зносини Галичини з Буковиною і т. п. Замітне однак се, що навіть там, де прийшло ся Вахнянинови говорити про »ледачість« громадян, він нїколи не доторкав ся імен, а коли й називав кого небудь поіменно, то старав ся сказати про него як найлїпше. Через те й дуже симпатичними являють ся його листи, які впрочім самі про себе найкраще говорити будуть. Для характеристики українства і москвофільства в Галичинї в 1869 роцї, та дїяльности Кулїша і Вахнянина, тодї 28 лїтного молодця в роботї галицьких народовців, приносять сї листи богато цїкавого і нового. Через те вважаємо відповідним, видати їх друком, почим вийдуть вони в окремій відбитцї.

Львів, дня 21. IV. 1908 р.

Кирило Студинський.

---

[1]) Порівнай: Вахнянина: ›Спомини з житя‹ стр. 105.

[2]) Порівнай „Кіевская Старина“ за рік 1898 Т. 63, де поміщена статя Мирона: „Переписка Кулиша съ Володимиромъ Барвинскимъ в первой половині 1870 г.“

[3]) Покійн. Вахнянин оповідав менї, що безнастанно докорював Партицькому за те, що без відповіди лишав листи Кулїша, на що Партицький звичайно заявляв; „лиши мене в спокою, побачимо, як довго Ти видержиш з Кулїшем‹.

[4]) Гляди переписку з Барвінським в „Кіевскій Старинї“ т. 63. стр. 106.

[5]) Порівнай хотьби прегарну студию В. Доманицького про Марка Вовчка, друк в „Лїтературно-науковім Вістнику“ за рік 1908, кн. I.

Кость Курилло.

Бо нема з ким христосувать ся.....

Гей! . гей!... колисали мене у дитинстві шуми ґранатових борів, грала менї співанки сопівка чабана на кошарі, дзвонив мині під небом жайворонок тужливі трелї.

Гей!... гей!... дивно милі ті хлопячі роки, безжурні, а таємні, як унутро нерозвилої ся іще рожи.

Тай виросло хлопя на людину, тай у сьвіт широченький пішло.

Гей!... гей!... диві ті хлопячі роки, як про них погадати.

Як то тепер далеко від мене те рідне село, замкнене високими горбами, ся колишня хата лїтом мавна повоєм, старий пліт, стаpенька церква з липами, дві стодоли, журавель і студня, ї ті два довгі ряди низьких хиж лемківських. Чи воно там так усе, як бувало за тих років?..

Мабуть дзвони на тій церковцї воскресенє дзвонять, котить ся стрійний люд із церкви, та гуртками постававши, христосують ся у воскресеньске сьвято. Сонце велике лискучеє з неба гріє, та розпускає сніг на воду, а люди христосують ся, цїлюють ся, бажають собі взаїмного добра, забувають свої невзгодини.

Чи на довго?

Усе бачу в памяти, як бувало.

Гей! роки, ви хлопячі роки!... які ви тепер далекі, як те рідне село з низькими хатами.

Розлетіли ся ген по сьвіті мої молоді лїта, неначе ті картки любовного листу. Сїрі нитки позначили менї чоло зморщками, та омеражали цїкавим десе-

нем мої очи, а сонце забуло із сеї зими розтопити іней на мойому волосї.

Де ви роки, мої молодії лїта?.... та те давно, а недавно мов би вчера було.

* * *

Був я ще дїтваком, а мама моя, добра мама зі зложеними руками на рамі вікна плакала і молила ся, чи то до трех хрестів на церковних копулах, що блестїли серед гомону жалїсних дзвонів, чи то до того Бога, що із гробу встав власною силою, як мама менї говорила.

Мамо! питаю ся, а чому Бог встав із гробу, як ти кажеш, воскрес?..

Сину, щоби тим усїм, що тут плачуть, та біль криють у грудях, що потїхи на землї не знають, щоби їм долю на небї зготовити.

Мамо, а чи в небі не будемо вже більше плакати?...

Сину, в небі плачу нема, лиш радість.

Мамо! то йдім чим скорше до неба.....

А чи там у небі, мамо, ті усї, що так тяжко працюють, що такі згорблені, що такі обдерті, будуть мати лїпшу долю?

Лїпше їм там буде, сину, лїпше, бо там буде вічне щастє.

Мамо, правда, то вони усї підуть до неба!...

Та разом із мамою плакав я і споглядав через вікно на розмолений люд, слухаючи слів сеї могутної піснї.... смертию смерть поправ, і сущим во гробі живот дарував.

Та плакали ми разом довго аж сонце золотом розлило ся по блясї копул та поломінями горіло у вікнах церковних.....

* * *

Гей! гей! розкинули ся днї мої молодії по чужинї, як тії кости умерців по полї, що не мож їх разом поскладати. Воскресенє.... яке се весїльне було менї слово, Боже мій, Боже!.... де те все подїло ся: тая радість, тії мрії...

Лишень снить ся менї часами, що я і ще хлопятем а мати моя плаче у віконци заломивши руки, а дзвони дзвонять воскресний похід стрійного люду. Снить ся менї тодї Бог кровю плачучий, як Його несуть на процесії найповажнїйші ґаздове*).

Снять ся менї весняні духи рідних піль, скрип плугів і волок, вечірні думи і реґіт дївчат. Снять ся менї тодї погорблені статі хлопів, жовті лиця бабів, як воскові маски, глупі здивованя опущених дїтий, а над тим усїм жалїсний голос дзвонів, що на воскресенє дзвонять.

Та жаль менї на чужинї серце більш іще тисне, бо нема з ким христосувати ся.....

Писано 24. IV. 1908.

*) господарі.

Великдень на Підлясї.

(Понад рікою Західним Бугом, седлецкої ґуб.).

Тихо тече весняная вода в повнім жолобі білого Буга. Денеде, по низинах, розлила ся вона широкими бужисками і підступила аж до тих лугових шопок, що стоять тепер порожні, вже без сїна: хіба де в котрій ховають ся рибацкії статки: жаки, вершки, волочки та всякі придатки до риболовлї. Коло прикрого, жовто-пісчаного берега Буг пригорнув ся під саме село і по-трошки, але уперто рие тут мягкую землю, та спускає її на своє дно і виносить на тамтой берег.

Сьвята великодня ніч огорнула чарівним своїм прикритєм всенький той надбужний куточок. Зимно ще трохи в веснянім повітрі, бо ледь тільки во квітень наступив. Та хоч і не повбирана ще земля квітками й усякою зеленою ростиною, а всеж таки та ніч коронує ся над всїми нічми найстаршою короною, бо завтра—Великдень! Тихо і ясно на небі, приємно і мило тут на землї. Чують тую радість скрізь живе і німе Боже сотворінє.

В селї, що розлягло ся здовж Буга розвитою китайкою, понад прикрим єго обривом, тримтять огоньки довгим-довгим рядочком: від початку села аж до найвисшого кінця єго, до пагірка, де стоїть простірна церква. Сьвітить ся і вона вся, від споду до верху, веселим огнем від сьвічок у серединї через вікна і від лямпочок знадвору. Північ надходить. Ще минута одна, дві, три тихого спокою, і от... відразу заговорили всї дзвони:

...„Христос воскрес! Христос воскрес!...“

Голос той не чоловічим, а небесним виразом розніс ся геть скрізь: єго прийняла і понесла на собі Буговая вода далї до другого села; єго вчула долина і розвела по всїх лугових долочках; єго прийняв забережний ліс і розніс помежи всїми деревами та корчиками. І там геть високо вчули той голос і тремтючі зорі й рознесли межи собою.

Повбирані в найновішу одїж надбужани, всенькі від старого до малого, тут, коло свого дому Божого ідуть на процесії, з сьвічками, образами і хоругвами, на зустріч воскресшому Христови. В тую минуту, як відчинились церковні двері при останку процесиї, в знак Христового воскресеня, як заспівало от перший раз — „Христос воскрес“, — як розніс ся той спів всїми дзвонами геть далеко довкола, — і дитя мале порозуміло в матері на руках сьвятий Великдень.

Служба Божа великодня, не довга чином і весела в голосї для співу церковних пісень, скінчила ся на раннім свитаню. По останній процесиї осьвятив ся тут довкола церкви, на цвинтарі, великодний хліб і всяке їдло. Коробки з тим даром Божим: печивом і варевом, маслом, сиром і червоними яєчками, облягли кільцем всю церкву, мало що не в два рядки. Боже мій! Як тут хорошо помежи тими людьми, яка чинність, який порядок і який милий старий звичай у тому сьвяченю великоднього хліба!

По осьвяченю хліба, кождий господар з своєю коробкою уважно, але яко мога хутчій біжить до дому! Жени мироносиці біглиж так само хутко від гроба Христового, щоби сповістити всїх апостолів, що »Христос воскрес«.

Сонечко зійшло, а за ним сьвятий Великдень пішов, як то говорить ся, на село по всїх хатах. Люди доперва посилкують, скоромлять ся після довгого щирого посту. Декотрі з міцніщих здоровєм і всею страсть постили, то і не зїсть ся багацько. За посилком від їдла паски старші спочивають, а молодїж веселими співами і мовою витає Великдень на улиці і по всїх куточках. Дзвони без устанку гудуть цїлий день, витають воскресшого Христа, витають Єго з ними разом і всї ті сельскі люди.

Он кучка дївчат щебече на зложених високим стосом колодах; он там парубки ведуть свою осібную мову; тут старики та бабунї з матерями посїдали на присьбах і лавочках. — „Христос воскрес!“ — тисячі раз говорить ся то в той, то в другий бік тими, що переходять улицею, і гулом несеть ся їм тисячі раз одказ: — „Богаїстилну воскрес!“ — Трохи не по книжкому, ну та щож? — і то правдиве слово.

Почекайте но до вечора тут, побудьте на другий і на третїй день Великодня межи ось тими людьми, — пригадаєте собі далеку і велику Україну, бо той куточок мало чим мінить ся від своєї Батьківщини. Заграє вам осьде не одна стародавня весняна пісня ріжними голосами, розіллєть ся вона геть широко по долинї, залящить в лїсї, і понесе її білий Буг до другого села, де такаж пісня розносить ся знову далї і далї по всїй довжинї білого Бугу.

А початок до всього того житя на веснї, до всеї тої веселости дає сьвятий Великдень і його найсьвятїйша пісня: »Христос воскресе!«

Васько Ткач.

В сей день!...

Нехай сотня пісень
У сьвіти понесесь,
Най зрадіє в сей день
Народ руський увесь.

Най розвієсь як мла
Його горе і біль,
А цьвіт щастя, добра
Зацвите серед піль.

Зацвите мов блават
Тай полюблять ся всї,
Як брата любить брат
В мирній, тихій сімї.

Най до труду, робіт
До спільної мети,
Стане руський весь цьвіт
Під прапором любви.

Й най воскресне Вона
Та велика, цїла
Нерозлучна сїмя,
Україна моя!

Микола Курцеба.

Новинки.

— **Календар.** В недїлю: руско-кат.: *Воскресенє Ісуса Христа*; римо-кат.: Клита. — В понедїлок: руско-кат.: *Понед. сьвітл.*; римо-кат.: Переґріни. — Вівторок: руско-кат.: *Втор. сьвітлий*; римо-кат.: Войтїха М. — В середу: руско-кат.: Агафії, Ірини; римо-кат.: Петра М. — В четвер: руско-кат.: Симеона прп.; римо-кат.: Катерини Сем.

— **Нашим Читачам і Приклонникам** та їх Родинам і цїлій, нашій, дорогій, українсько-руській землї бажаємо з Христовим Воскресенєм від серця всего добра!

Дай Боже, щоби воскресли мир і братолюбіє, а кривда, біль, месть і всяке насильство щоб щезли перед лицем правди, як щезає сніг перед лицем сонця!...

Христос воскрес!

— **Rezultaty ery ugodowej.** Gazeta Narodowa помістила під сим заголовком комічну статию, в якій твердить, що весь розвій руского народа, розріст »Просьвіти« з єї 2000 читалень, 450 склепами, 200 щадничими касами, 250 складами збіжа, культурна праця в Науковім Тов-і ім. Шевченка, в Тов-і педаґоґічнім з єго лїцеєм, семінариєю, величезними бурсами, 30 філїями, розріст „Нар. Торговлї“ з 18 склепами, Краєвого Союза ревізийного з сїтию 161 кредитових товариств і річним оборотом 62 міліонів корон, розвій »Днїстра« з 8 міліонами річного обороту, заснованє товариств „Труду“, „Землї“, „Зорі“, „Сили“, „Соколів“, „Січий“ і т. п., що все те треба завдячити »rządom polskim i Sejmowi polskiemu«. Архікомічно! Про сю статию поговоримо з окрема в найблизшім числї, хотьби тому, що она вказує, як мало знає Gaz. Nar. руске житє. Їй все торочить ся в голові, що можна утворити noworuskie stronnictwo, зложене nb. з москвичів, з яким можна буде жити в згодї і мирі. А не хоче зрозуміти Gaz. Nar. сего, що москвичі є політичними трупами і що єднати ся можуть Поляки в Галичинї лише з репрезентантами руского а не московского народа. Коли Gaz. Nar. хоче знати, до чого може довести пропаґованє злуки з москвичами, то можемо їй сказати отверто. Доведе она до ще

більшого розрадикалізованя рускої суспільности, яка не стерпить, щоби на єї плечах розростали ся ренеґати. А се не лежить анї в інтересі Поляків, анї в інтересі польскої, анї рускої суспільности. Виповідаємо наші гадки щиро, а Gazet-y Narodow-y і польску прасу накликуємо, щоби не оцінювала рускої справи після свого »widzimisię«, але після дійсного стану річи.

— **Заява руского клюбу**. Одна з віденьских кореспонденций оповіщує заяву руского клюбу, що вісти про вибух пересиленя в клюбі з причини, що дотеперішна управа клюбу уступає, як також, що клюб має ся розвязати, є зовсім неоправдані. Руский клюб парляментарний збере ся у Відни дня 29. с. м. на засїданє в справі наради на теперішним політичним положенєм, як і в справі особи будучого намісника. Заяву підписали посли Романчук, Василько і Цеглиньский.

— **„Dziennik polski“** доносить, що „Народний Комітет“ розіслав до всїх повітових, „hajdamackich“ орґанізаций тайний обіжник, в якім поручає своїм мужам довіря, щоби в часї Великодня здержували сільску молодїж від насильства, як би її Поляки, або жандарми провокували. Однак в разї, як би дійшло до небудь якого конфлїкту, мужі довіря обовязані про цілий факт і про надужитя властий і жандармів донести сейчас „Народному Комітетови“ зі всіми подробицями і з прізвищами жертв. Кошти телєґрамів, без огляду на їх висоту будуть звернені«. — Тільки »Dziennik polski«. Ми додамо хиба від себе слова зчудованя, що про всї, найтайнїйші події і обіжники в „Народнім Комітеті“ знає звичайно перший „Dziennik polski“. До недавна підозрівано о зраду тайни одного з послів, приятеля ославленого Демянчука. А що сей в рускій мові »велерічивий« посол (в німецкій мові він слабший) не сидить у Львові, тож видно, його ролю виношуваня всяких тайн з „Народного Комітету“ мусів перейняти хтось инший. Впрочім що до самого обіжника, було би пожаданим його оповістити публично. До бре дїло робить кождий, хто в нинїшнім подразненю, яке обняло оба народи в Галичинї, старає ся кинути слова упокоєня. Тому обіжник „Народного Комітету“ повинен був появити ся публично в його орґанї.

— **Тарасові сьвята на Україні**. Дня 9. п. ст. цьвітня урядила мелїтопольска „Просьвіта“ літературно-вокальний вечер в честь Шевченка. Вечер відбув ся в міскім театрі, заповненім по береги публикою. Програма була незвичайно богата, так що вечер протягнув ся до другої години по півночи. — Каменець-подільска „Просьвіта“ урядила аматорске представленє „Невольника“ дня 12. с. м. а чистий дохід 112 рублїв передала полтавскій ґуберн. земскій управі на будову памятника Шевченкови в Київі.

— **Слідство проти Січиньского** покінчить ся аж в слїдуючім тижни. Радник др. Берзон з авскультантом Ремізовским працюють цілими днями нераз до пізної ночи, а ходить їм головно о підклад злочину. В тій цїли ведуть простору переписку з провінционaльними судами. Обоє арештовані, Січиньский і єго мати, остають на вязничім харчи, але після реґуляміну вільно їм видавати на поліпшенє харчу по 6 К на 7 днів, з чого обоє користають. Оборони Січиньских мали підняти ся адв. др. Кость Левицкий і др. М. Шухевич та др. Загайкевич з Перемишля, а на випадок делєґованя позакраєвого суду два віденьскі адвокати др. Роде і др. Пресбурґер.

— **П-ї Січиньску** перевезено з вязничого шпитали до слїдчої вязниці при ул. Баторія. В шпитали заборонено їй курити і загрожено, що силою будуть її заливати молоком. Се вплинуло на ню, що почала їсти і повернула до здоровля.

— **Скріпленє жандармериї в Бучаччині**. З Бялої доносять: З 20. повітової команди жандармериї (Бяла-Хшанів) вислано 31 жандармів до бучацкого повіта з огляду на грозу розрухів — Також до Львова спроваджено з Кракова кількадесять поліциянтів.

— **Зїзд учителів-москвичів** відбув ся оногді в »Нар. Домі« у Львові. »Ґаліччанін« подаючи число учасників зїзду на около 80 членів, промовчав, що львівска московска кольонїя, зібрана в комплєтї, доставила більшу половину учасників. Було крім того кількох послів, що з педаґоґією не мають нїчого спільного, так що справдїшних учителїв разом з ґімназияльними професорами було ледви 30, і то таких, що доси не належали до нїякої учительскої орґанїзациї. Сьмішно проте звучала ухвалена резолюция, щоби покинути українско-рускі орґанїзациї учителїв і заложити своє окреме „общество“. Не обійшло ся на тім зїзді без ухвали резолюциї на викиненє фонетичної правописи з шкільних читанок і висланє петициї до парляменту в справі признаня права горожаньства московскій мові.

— **Сегорічні жнива в російскій Україні** заповідають ся дуже лихо. Озимина майже по всій Україні не дописала. Лише в полудневих повітах рос. Поділя і на Кубанї в українській частині озимина виглядає гарно. Останні роки були для наших закордонних братів-хлїборобів зовсім невеселі; голод і холод давав ся їм тяжко відчувати, а через те проявила ся між ними еміґрацийна горячка на Сибір і до закаспійских країв Росиї. Сего року може бути ще гірше.

— **Тов о для роззою рускої штуки у Львові** відбуло оногдї загальні збори, на яких після звіту за рік 1907. узискано чистого доходу суму 1.832 К 44 с, з того покрито решту недобору з давнїйших лїт в сумі 1.560 К 23 с, так, що до диспозициї загальних зборів лишило ся 272 К 21 с. Звіт констатує постійний розвій Тов а, як в артистичнім так і фінансовім напрямі. До дирекциї належали лд. Петро Сенюта і Зиновій Сушко. Головою надзираючої ради були по черзї о. Лев Сембратович, д. А. Будзиновский а останньо є ним о. Никола Ґалянт.

— **Пожари**. В Бориславі згоріли оногдї три нафтові закони. Кількох робітників попекло ся. — Вночи на 16. с. м. около 1 год. вибух в Стрию огонь в бічним будинку реальности Ребеки Льорбербавм. Шкода виносить 9.700 К і була вповнї обезпечена. По угашеню огню знайдено на подї спаленого трупа Івана Мулярского з Мельнича, жидачівского повіта, лїт 37. Здає ся, що Мулярский будучи пяним, обходив ся неосторожно з огнем і став ся причиною пожежі та й сам в наслїдок того стратив житє. — Дня 16. с. м. вибух огонь в Перемишли, при ул. Надбережній в сушарни дощинок до виробу паркетів, належачій до Иосифа Айснера. Шкода є більших розмірів; причина огню незвісна. — Дня 27. марця вибух огонь в загороді господаря Івана Яворского в Корчминї, равского повіта, і знищив всї єго будинки та будинки єго сусїдки Феськи Занькевичевої. Шкода виносить 3514 К а була обезпечена на 1.500 К. Причина огню незвісна.

— **Динамітовий замах**. В Косцелцу коло Хшанова підкинув хтось фляшку з динамітом на веранду дому тамошного завідателя дібр Новаковского. Динаміт запалений льонтом вирвав двері, вікна і розніс веранду на прах. Власти зарядили слїдство, але доси не викрито злочинця, яким мусить бути хтось з селян-мазурів.

— **Страшна пригода в горальни**. В Хоцемири коло Товмача стала ся ві второк вечером в горальни, котру арендує Вайсман, страшна пригода, котра позбавила житя кількох людий а кількох поробила калїками на цїле житє. Пара в кітлї, званім бражником, висадила горішне дно, та почала викидати кипячу брагу на всї сторони. Підчас вибуху стояли коло кітла горальник і єго син, 16-лїтний хлопак, котрий практикував при батькови в горальни, касиер і топник. Всї хотіли втікати, але вже було за пізно, бо пара і кипяча брага заливала їх зі всїх боків. Найгірше попарило сина горальника, на котрім тїло було майже зварене так, що куснями відпадало від костий і він до кількох годин помер. Топника попарило також дуже сильно на цїлім тїлї а найбільше на голові так, що цїла голова то лиш одна червона рана і нещасливий страшно мучить ся та мабуть вже помер, бо виходу не було для него нїякого. Горальникови і касиерови не грозить смерть, але можуть стати калїками на цїле житє. З як страшенною силою бухала пара з кітла, досить буде сказати, що досягала аж до стелї, що піднимає ся на яких 6 до 7 метрів понад кітлом, а відбившись від неї, спадала на землю і все заливала.

— **Великодні яйця**. Звідки пішов звичай, що на Великдень дїлимо ся сьвяченим яйцем? Є то звичай, котрий настав колись в західній Европі, а коли іменно і де, того не дасть ся нинї вже докладно означити. Одна з францускиx часописий доказує, що давними часами, іменно в середновічних часах, коли у великім постї не вільно було яєць їсти, в деяких сторонах Франциї коли піст кінчив ся, давано сирі яйця сьвятити в церкві і з них випікано яєчник, котрим відтак на Великдень цїла родина обдїлювала ся. Сирі сьвячені яйця давано собі взаїмно або посилано в дарунку. Звичай той став небавом так загальний, що сирі яйця були вже недогідні і їх варено, а замість печи яєчник, дїлено ся просто таки вареним яйцем, котре ще перед тим посьвячено в церкві. Замість звичайних яєць настали з початком 16-го столїтя крашені яйця, крашанки і писанки. Зразу були писанки дуже звичайні і скромні, але пізнїйше стали они предметом збитку. Писанки, якими надїляв француский король Людвик XV. тих, котрим хотів показати свою особливу ласку, були украшені мінятуровими малюнками найперших францускиx малярів Лянкрета і Ватто. В збірцї у Верзалю знаходять ся ще доси дві писанки доньки короля Людвика XV., котрі малював Ватто. Пізнїйше вийшли писанки з моди а настала мода на великодні яйця з цукру і чоколяди. Нинї в самім Парижи продають що року около великодних сьвят самих чоколядових яєць за поверх 2 міліони франків а цукрових яєць майже за міліон франків. Ориґінальну писанку казав був зробити перед кількома роками оден анґлійский льорд для своєї нареченої, доньки якогось полудневого африканьского міліярдера. Було то яйце з чоколяди, високе не менше лиш три метри, а широке на півтора метра, отже так велике, що в нїм в серединї міг би вигідно сидїти чоловік на кріслї. Середину того яйця казав він виповнити цукорками — около тисяч фунтів — і післав єго своїй судженій. Щоби то яйце можна було в Льондонї вадати на зелїзницю, а відтак в Суземптенї перенесли на корабель, треба було зладити окремі ноші для сімох людий, що мали єго двигати. Ся неабияка писанка коштувала не менше лиш 12.000 К, не вчисляючи в то коштів перевозу зелїзницею і кораблем.

— **„Електрична квочка“**. Вже від яких десяток лїт уживають до вигріваня курят з покладків окремих приладів, огріваних нафтою, спіритусом або ґазом. В останних роках почато примінювати у тих виляжнях електричного току, а найлучший модель електричної виляжнї курчат сконструовала фірма Ґ. Кессель в Кемптен в Баварії. Прилад виглядає як звичайний стіл з шуфлядою. У віцї того стола є втоплені плятинові дроти, які розпалюють ся від електричного току і огрівають шуфляду з покладками. Тепло є таке одностайне, провірюване тепломірами, що цїлими тижнями не зміняє ся нї о одну десяту частину степеня. Хибою давних виляжень було то, що відсьвіжуванє воздуха в шуфлядї було нерівномірне. В електричній виляжнї сьвіжий воздух дістає ся до шуфляди вже відповідно огрітий. Прилад є машиново точний, так що час виклюваня курят можна означити на днї. Потім переносить ся курятка до иншого приладу, огріваного також електрично, подїленого на дві части: в однїй курята сплять, а в другій дістають корм. Дотеперішні проби виказали, що ті електричні прилади є найпрактичнїйші, бо в них нї одно курятко не згинуло.

Оповістки.

— **Послїдний репертуар руского театру в Тернополї**. (Саля »Міщаньского Братства«. Початок $7\frac{1}{2}$ вечером).

В неділю дня 26. с. м. „Ой не ходи Грицю та на вечерниці“ народний образ зі спів. в 5 діях М. Старицкого.

В понеділок 27. с. м. „Чорноморці“ народна оперета в 3 діях, музика М. Лисенка.

Ві второк 28. с. м премієра на рускій сцені „Жидівка“, опера в 5 діях Галєви.

В середу 29. с. м. (другий раз) „Жидівка“ (послідне представленє).

Опісля театр переїздить до Черновець, де давати ме вистави в міскім театрі.

— **З перемиской епархї.** Сотрудниками установлені оо.: Ник. Паславский при соборній церкві в Перемишлї, Ант. Федорик (управ.) в Терції, Ник. Кишакевич яко доїзджаючий в Ожомли, Волод. Поляньский яко доїзджаючий в Межибродї, Зиновій Флюнт в Мокротинї і Мокий Василькевич другим проповідником при соборній церкві в Перемишлї. — Крилошаньскі відзнаки дістали оо.: Алекс. Чайковский з Передїльници і Єроним Копистяньский з Войска. — Речинець для конкурсового іспиту і для іспитів на катехитів виділових шкіл установлений на дні 12, 13. і 14. мая і 27, 28. і 29. жовтня. — На конкурс з речинцем до 31. мая виставлені парохії: 1) Горянка, 2) Криве коло Тїсної, 3) Рябе, 4) Ждиня, 5) Новиця, 6) Ричигів, 7) Грозьова, 8) Мигова, 9) Боянець, 10) Хміль, 11) Честинї, 12) Брусно, 13) Лука, 14) Войткова, 15) Тилич, 16) Белзець, 17) Розсохи, 18) Новосїлцї Гнївош, 19) Піддубцї, 20) Скло і 21) Ясень.

— **Військова бранка** в округї львівского (XI) корпуса відбуде ся в отсих днях: в Скалатї 29. і 30. цьвітня і від 1. до 12. мая; в Збаражи від 14. до 21. мая; в Будзанові від 23. до 27. мая; в Теребовлї 29. і 30. мая і від 1. до 6. червня; в Тернополї від 9. до 26. червця; у Львові (повіт) 29 і 30. цьвітня і від 1. до 13. мая; у Львові (місто) від 14. до 27. мая; в Сокалї 29. і 30. мая і від 1. до 13. червця; в Мостах великих 29. і 30. цьвітня, 1. і 2. мая; в Жовкві від 4. до 12. мая; в Печенїжинї 29. і 30. цьвітня і 1. мая; в Яблонові від 4. до 7. мая; в Косові від 9. до 20. мая; в Жабю 22. і 23. мая; в Коломиї 29. і 30. цьвітня і від 1. до 15. мая; в Снятинї від 18. до 30. мая; в Перемишлянах від 5. до 11. мая; в Глинянах 29 і 30. цьвітня і від 1. до 4. мая; в Бібрцї від 12. до 18. мая; в Ходорові від 19. до 23. мая; в Бурштинї від 25. до 30. мая; в Болшівцях 1, 2. і 3. мая; в Рогатинї від 5. до 13. мая; в Підгайцях від 16. до 27. мая; в Бережанах 29. і 30. цьвітня і від 1. до 11. мая; в Галичи від 29. цьвітня до 5. мая; в Станиславові від 7. до 16. мая; в Богородчанах від 18. до 27. мая; в Тисьменици від 29. мая до 2. червця; в Товмачи від 5. до 13. червця; в Отинїї від 16. до 20. червця; в Городенції від 29. цьвітця до 6. мая; в Обертинї від 8. до 12. мая; в Надвірній від 14. до 26. мая; в Золочеві від 29. цьвітня до 13. мая; в Зборові від 15. до 22. мая; в Залізцях від 25 до 30. мая; в Бродах від 1. до 17. червця; в Камінцї струм. від 29. цьвітня до 9. мая; в Буську від 11. до 15. мая; в Чорткові від 29. цьвітня до 11. мая; в Гусятинї від 13. до 19. мая; в Копичинцях від 21. до 30. мая; в Бучачи від 29. цьвітня до 18. мая; в Борщеві від 20. до 30. мая; в Мельници від 1. до 10. червця; в Тлустім від 12. до 19. червця; в Заліщиках від 22. до 28. червця.

— **Устні іспити зрілости в учительских семинариях** півнуть ся: в Коросні 5. червня, у Львові приватистів 9. червня, учеників заведеня 24. червня, в Самборі приватистів (-сток) 18. мая, учеників заведеня 19. червня, в Сокалї 9. червня, в Станиславові 11. мая, приватисток 23. мая, приватистів 22. червня, в Тернополї 3. червня, приватисток 22. червня, приватистів 29. мая, в Заліщиках 18. мая, приватистів (-сток) 5. червня. В жіночих семинариях: у Львові 25. мая, приватисток 11. мая, в Перемишлї 22. червня, приватисток 11. мая, в приватн. семинарії З. Стшалковскої у Львові 19. червня. Речинцї письмених іспитів назначать дирекциї семинарий.

— **З зелїзниць.** „Ґазета львівска“ з дня 1. мая 1908 оповіщує розписанє лїцитацийної продажи старих материялів, узисканих в округї ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Львові. Оферти належить найдальше до 12. години в полудне дня 15. мая 1908 до висше згаданої ц. к. Дирекциї зелїзниць державних у Львові вносити. Услівя продажи подані є в „Ґазетї львівскій“, а можна їх одержати також в бюрі для справ варштатових львівскої ц. к. Дирекциї.

В цїли оживленя руху особового на ц. к. австр. зелїзницях державних видавати ся буде, почавши від 1. мая до кінця вересня с. р. на стациях Хирів, Дрогобич, Лавочне, Львів, Лупків, Нове Загірє, Перемишль, Стрий, Тернопіль і бюро мійске ц. к. зелїзниць державних у Львові, пасаж Гавсмана, подібно як попередних лїт знижені, сезонові білєти абонаментові, важні на шляхах ц. к. зелїзниць державних з виїмкою головних шляхів Підволочиска-Краків і Львів-Іцкани і зелїзниць льокальних. Згадані білєти уложені є в ґрупи поділені на поодинокі сїти зелїзничі з важностию 15 або 30-дневою. Білєти абонаментові на сезон від 1. мая до 30. вересня видає ся по отсих цїнах: з важностию на 15 днів коштує 1. кляса 66 К, 2. кляса 46 К а 3. кл. 26 К. З важностию 30-ти дневою коштує 1. кл. 98 К, 2. кл. 66 К а 3. кл. 40 К. Близші поясненя подають афіши, заміщені в вестибулях стацийних.

— **„Кружок правників“ у Львові** вишукує занятя для своїх членів (ул. Кохановского ч 1 Д) поручає спосібних кореспондентів, солїдних мундантів для Впв. П. адвокатів, нотарів і для фінансових інституций всякого рода — *В. Цмайло-Кульчицкий*, голова кружка. *Матвій Яворский*, секретар.

Посмертні † оповістки.

— **О. Михайло Галїковский,** вислужений декан, парох Порогів, станиславівскої епархії, упокоїв ся дня 21. с. м. в 64. роцї житя, а в 41. сьвященьства. Похорон відбув ся 25. с. м. В. є. п.!

Наука, штука і лїтература.

— **Нові книжки.** Вийшов з друку перший випуск „Україньскої Музи“ (поетична антологія) од початку до наших днів. В сїй книжцї надруковано твори отсих письменників: Котляревского, Артемовского-Гулака, Боровиковского, Гребінки, Шашкевича, Устияновича, Головацкого, Могильницкого, Костомарова, Метлиньского. — Небавом вийде з друку україньский лїтературно-артистичний альманах „Терновий Вінок“, — розкішно виданий, з картинами, малюнками і вінєтками. В Терновому Вінку взяли участь письменники: В. Алешко, Х. Алчевска, П. Богацкий, Ю. Будяк, К. Василенко, В. Велентій, П. Гай, Є. Ганейзер, Г. Григоренко, П. Драганець, І. Івась, П. Капельгородский, М. Капій, П. Карманьский, Н. Кибальчич, О. Коваленко, М. Кропивницкий, Б. Лазаревский, М. і З. Левицкі, І. Липа, І. Лячко, О. Луцкий, І. Огієнко, Н. Онацкий, Л Пахаревский, В. Пачовский, М. Полтавка, Н. Романович, М. Славіньский, А. Слобожаньский, М. Старицкий (посмертний вірш), В. Стефаник, Г. Супруненко, Г. Сьогобочний, В. Тарноградский, С. Твердохліб, Ю. Тищенко, Л. Українка, В. Цебрівский, Г. Чупринка, М. Шаповалів. Крім того будуть уміщені переклади з Л. Андреєва, Бальмонта, Ґете, Горкого, Надсона, Родзевичівни, В. Стражева і Шолом Аша. — З художників в альманаху взяли участь: Бурячок, Сластьон, Гвїдаш, Дорошенко, Дубина, Журман, Михайлів, Погрібняк, Сиваш, Скасії, Щумейко.

— **Гумористично-сатиричний листок.** У Київі небавом почне видаватись не периодичний гумористично-сатиричний листок „Хрін“, безпартийного, демократично-поступового напрямку. „Хрін“ міститиме: сатирично-гумористичні оповіданя, нариси, уривки, приказки, дописи, афоризми, загадки, поеми, баляди, оди, піснї, акростихи, епіґрами, карикатури, шаржі, сатиричні вінетки та инше.

Телеґрами

з дня 25. цьвітня.

Відень. Wiener Ztg. оголосила цїсарску санкцию закона про континґент рекрута на 1908 р.

Wiener Ztg. оповістила скликанє тирольского сойму на день 27. с. м.

Президент мінїстрів бар. Бек повернув вчера з Реки до Відня.

Відень. Die Zeit доносить, що справа іменованя намісника Галичини ще не рішена. Серед наведених личностий нема доси ніякої, яка би відповідала всїм партиям. Ґр. Станислав Баденї, якого ставляють на першім або другім місци, стрічає в двірских кругах сильний опір. В урядових сферах думають іменувати намісником урядника на так довго, поки відносини не прояснять ся. Таким кандидатом має бути син б. намісника, шеф секциї Залєский.

Poln. Korresp. доносить, що до Відня прибув др. Ґломбіньский і має конферувати з президентом мінїстрів бар. Беком в справі іменованя намісника. Іменованє має наступити в слїдуючім тижни перед зібранєм палати послів.

Відень. Делеґация Rad-и narodow-ої, зложена з п. Цєньского і Райского, привезла до Відня вість, що для неї наймилїйшим кандидатом на намісника був би звісний аґітатор др. Козловский.

Прага. Narodni Listy доносять, що Русини зажадали одного місця віцепрезидента намісництва, та що сему жаданю міродатні круги мають небавом вдоволити.

Царгород. Султан вишле до Відня депутацию, яка зложить цїсареви Франц Йосифови желаня з нагоди ювілею 60-лїтного володарства.

Петербург. Бувший комендант манджурскої армії ґенерал Лєневич помер позавчера вечером.

Лісбона. З міродатних кругів заперечують вісти про замах на нового короля. — Орґани диссидентів і проґресистів осуджують всяку думку замаху на короля Мануіла, який береже всяких конституцийних приписів.

Новий Йорк. Замах на президента Ґватемалї, Кабрера, виконали студенти полїтехнїки, з яких вісьмох розстрілено.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Сонящній у Львові.

Нова сензацийна програма,

від 16. до 30. цьвітня 1908.

Щоденно о год. 8. вечер представленє. В неділї і сьвята 2 представленя о 4. год. по-пол. і о 8. год. вечером. Що пятниці **High-Life** представленє. Білєти вчаснїйше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

В книгарні Тов. ім. Шевченка можна купити:

1) **Розважаня про терпіня І. Хр.** — Ул. о. Е. Гузар. — Цїна 1 К без п. пер.
2) **Розважаня про терпіня І. Хр. для шкільних дітий.** Ул. о. Ев. Гузар. Цїна 50 с. без п. почт.
3) **Боротьба Дрепера з вірою.** Я. Л. — Цїна 40 сот. без п. почт.

Артист-маляр

Евген Турбацкий

Львів, ул. Пекарска ч. 43.

поручає ся при окрашенях церков; образи до іконостасів, історичні, портрети і т. д.

Поручає ся дешеве і совісне

Артистично ритівниче заведенє

А. ЗІҐМАНА

— — у Львові, ул. Сикстуска ч. 14. — —

Робітня металевих і кавчукових печаток.

Моноґрами, герби і всякі ґравури — вивіски ритовані і ляні, прасовані бляхи для сторожий і товариств. — Поручає ся яко доставець ріжних руских товариств і Урядів парохіяльних. (24—?)

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

принимає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, принимає до переховання папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституциях заграничних т. зв.

Сховки депозитові.

(Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де **безпечно і дискретно** переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднїйші зарядженя.

Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділї депозитовім.

Канцеляриї отворені для сторін тільки перед полуднем (8—3 год.).

Товариство взаїмних обезпечень

„Днїстер"

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний).

приймає **обезпеченя будинків, всяких річий** домашних і господарских, **збіжа і паші** против **шкід від пожару.**

Шкоди лїквідує і виплачує »Днїстер« з найбільшою скоростию. Оцїнка шкід відбуває ся в присутности 2 господарів членів. Дотепер виплатив »Днїстер« **15.885 відшкодовань** в сумі **вісім і пів міліона корон.**

Зиск по скінченім роцї звертає ся членам. Звороти за р. 1906 і 1907 виносили по 10 прц.

Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Каса ощадности у Львові, Руска Щадниця в Перемишли приймають полїси „Днїстра" при удїлюваню позички.

На житє можна обезпечати ся через „Днїстер" **в Краківскім Товаристві.**

Аґенциї »Днїстра« находять ся в кождім містї і в многих селах; там, де єще не робить инший аґент »Днїстра«, можуть письменні селяни старати ся о удїленє аґенциї. До тепер заробили аґенти 1,142.108 корон провізиї.

Фонди Товариства 31/12 1907:

Фонд резервовий	К 1,003.364·—
„ резерви премій	„ 613.720 —
„ спец. на звороти	„ 50.939 —
„ на ріжницю курсів	„ 3.437·—
„ резерви специяльної	„ 35.000·—
„ емерит. урядників	„ 218.364·—
инші фонди заосмотреня	„ 40.000·—
Разом сума	К 1,964.824·—

Селяне! покривайте дахи бляхою або дахівкою!

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!

Розклад зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1907.

До Львова приходять з	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночи
Кракова	5·50	**8·55**	**1·30**	5·25	9·50
Кракова	7·25	9·45	—	**8·40**	**2·31**
Ряшева	—	—	1·10	—	—
Підволочиск	7.20	12·00	**2·16**	5·40	10 30
Черновець	8·05	—	**2·25**	—	9·00
Черновець	—	—	3·35	—	**12 20**
Станиславова	5·55	—	—	—	—
Коломиї,	—	10.05	—	—	—
Стрия	7·29	11·50	3·51	—	10·50
Пустомит	7·29	11·50	3·51	9·40Н	10 50
Самбора	8 00	10·30	1·55	—	9·20
Любіня	8·00	10·30	1·55	9·20	11·50†
Рави рускої	7·10	12·40	4·50	—	—
Янова	8·22	1·15	5·00	9·25	10·10†
Бруховичь	7·10	12·40	1·45†	4·50	8·20
Бруховичь	10·05†	—	3·25	5·30	9·35Л
Зимної води	5·50	7·25	1·10	5·25	9·50

Зі Львова відходять до	рано	перед пол.	по полуд	вечер	в ночи
Кракова	3·45	**8·25**	**2·45**	**7·05**	11.10
Кракова	—	8.40	6·15	7·20	**12·45**
Ряшева	—	—	4·05	—	—
Підволочиск	6 20	10·45	**2·17**	7·00	11 15
Черновець	6·10	9·20	**1·55**	—	10·40
Черновець	—	—	—	—	**2·51**
Станиславова	—	—	—	5·50	—
Коломиї	—	—	2·35	—	—
Стрия	7·30	—	2·26	6 25	11·30
Пустомит	7·30	10·45Н	1·26	6·25	10 30
Самбора	6·00	9 05	4·30	—	10·51
Любіня	6·00	9·05	2 10†	4·30	10·51
Рави рускої	6·12	11·05	—	7·10	11·35†
Янова	6·58	9·15	1·35†	3·35	6·30
Бруховичь	6.12	11·05	2·28	5·45	8·34Л
Бруховичь	9·05†	12·41†	3·45	7·10	11·35†
Зимної води	3·45	8·40	4·05	7·20	11·00

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товстим друком. — Поїзди їдучі лише в неділї і сьвята означені † — в неділї і сьвята від 26/6 до 15/9 буквою Н, — в неділї і сьвята від 1/6 до 31/8 що день буквою Л.

Просимо приступати в члени.

Зміна льокалю.

Дім торговельно-промисловий **„Достава" в Станиславові** переносить свій богато заосмотрений **Склад товарів церковних** з днем 1. мая с. р. на улицю Смольки ч. 1. (против ц. к. головної почти).

Великий вибір фелонів, хоругов, чаш, пауків, хрестів, лїхтарів, цьвітів, образів і т. д. в добірній якости, викінченю і найдешевших цїнах.

Євангелия оправляє ся, чаші і инші знаряди золотить ся в огни **в власній одинокій в Станиславові бронзівничій робітни під проводом п. В. Дуткевича.**

Обруси, білє церковне з правдивої ляної веби, фелони перероблює ся і направляє ся у власній **робітни кравецкій.**

На жаданє висилаємо пробки і фелони до вибору. Замовленя виконує ся безпроволочно.

Признаня вдоволеня за якість і дешеву цїну все до перегляду.

II. Відділ.

СКЛАД ПАПЕРУ, зошитів, приборів шкільних і канцелярийних, з великим опустом для шкіл.

Висилаємо знаряди рільничі, каси огнетревалі, штучні навози.

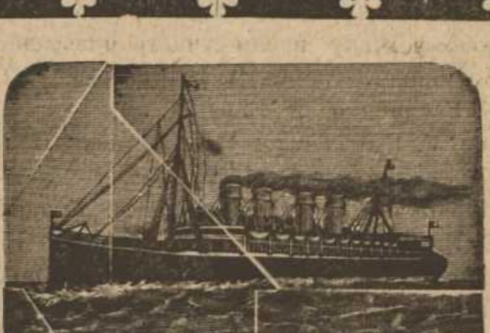
Весь дохід на церкви і бурси.

»ДОСТАВА«

Товариство зар. з обмеженою порукою

в Станиславові.

Від щадничих вкладок платимо 6%.

Дешево, безпечно, скоро без пересїданя до

Півн. Америки, Канади, Бразилії

величезними поспішними кораблями

Лінії: ГАМБУРҐ-АМЕРИКА

Львів — Новий Йорк	злр. 86·10
Львів — Монтреаль (Канада)	злр. 103·60
Львів — Бразилїя	злр. 85·60
Антверпія — Канада	злр. 70·50

По близші інформациї зголошувати ся прямо до

ҐЕНЕРАЛЬНОЇ АҐЕНЦИЇ ДЛЯ ГАЛИЧИНИ

Лінії Гамбурґ-Америка — Львів, Городецка 95.

Видає і відповідає за редакцию Семен Ґорук.

З друкарнї В. А. Шийковского.